

Силабус курсу

Терорологія

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань «Безпека та оборона»

Спеціальність «Національна безпека»

Освітньо-професійна програма “ Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)”

Рік навчання: 2, Семестр: 4

Кількість кредитів: 3 Мова викладання: українська

Керівник – проф., д.ю.н. Омельчук Василь Андрійович

Опис дисципліни

«Терорологія» є дисципліною, яка сприяє підготовці фахівців у сфері національної безпеки. Здобувачі отримують теоретичні знання, практичні вміння і навички щодо здійснення контррозвідувальної та оперативно-розшукової діяльності за напрямом боротьби з тероризмом, тактики проведення силової фази антитерористичних операцій та організації державної системи боротьби з тероризмом в Україні.

Фахівці у сфері терорології та боротьби з тероризмом зокрема, володіють знаннями щодо правової основи побудови державної системи боротьби з тероризмом в Україні, а також чіткого і правильного розуміння основних завдань, які стоять перед підрозділами Антитерористичного центру при СБ України, підрозділами Центру спеціальних операцій «А» СБ України та підрозділами захисту національної державності з попередження та протидії загрозам державній безпеці України терористичного характеру.

По завершенню вивчення дисципліни «Терорологія» здобувачі отримують знання щодо особливостей використання спеціальних сил та засобів, а також застосування основних форм і методів діяльності органів СБ України за напрямом боротьби з тероризмом та необхідних для ведення контррозвідувальної та оперативно-розшукової діяльності за напрямом боротьби з тероризмом.

Структура курсу

Години (лек. / пр.)	Тема	Результати навчання	Завдання
1 / 1	1. Соціально-філософські аспекти тероризму.	Розуміти соціально-філософські аспекти тероризму. Усвідомлювати соціологічна парадигма поняття "тероризм". Знати про взаємозв'язок понять "терор" та "тероризм".	Тести, опитування
1 / 1	2. Тероризм – глобальна проблема сучасності. Екстремізм і тероризм.	Усвідомлювати теророгенність суспільства. Знати про глобальні проблеми нашої епохи, що стосуються тероризму. Розуміти про причетність тероризму як соціального процесу до глобальних проблем.	Тести, опитування
3 / 1	3. Поняття й сутність формування теророгенності соціальних процесів і систем.	Знати про тероризм і терор. Вивчити сутність поняття "тероризм". Розуміти значення виразу "умови тероризму".	Тести, опитування
3 / 1	4. Характеристика причинно-наслідкових зв'язків тероризму.	Знати про терор, як продовження соціального конфлікту. Розуміти умови, при яких соціальний конфлікт переростає в терор. Усвідомлювати причини і умови, що визначають виникнення й існування тероризму в сучасному суспільстві.	Тести, опитування
3 / 1	5. Основні функції тероризму. Страх і тероризм. Віртуальна реальність і тероризм.	Знати специфічні функції тероризму. Розуміти громадсько-перетворювальна діяльність у поясненні тероризму та його функцій. Усвідомлювати роль і місце інформації у формуванні страху.	Тести, опитування, кейси
3 / 1	6. Формалізація та аналіз теророгенних чинників (факторів).	Розуміти класифікацію теророгенного ефекту. Вміти складати схеми теророгенних факторів. Знати про різні види теророгенних факторів.	Змістовий модуль
3 / 1	7. Тероризм і теророгенність у контексті теорії соціального управління.	Знати механізм правового регулювання протидії тероризму. Усвідомлювати роль інформаційних технологій у розвитку тероризму. Розуміти оптимальну технологію соціального управління як зброю проти тероризму.	Тести, опитування, кейси

3 / 1	8.Аналіз потенційних загроз терористичного характеру та механізми протидії.	Розуміти поняття “Об’єкт терористичного посягання”. Знати критерії зарахування об’єктів до переліку можливих терористичних посягань. Вміти характеризувати перспективні напрями формування системи антитерористичного ризик-менеджменту.	Тести, опитування, кейси
3 / 1	9. Стратегії боротьби з тероризмом в умовах кризових ситуацій соціального характеру.	Розуміти основні пункти стратегії ООН у боротьбі з тероризмом. Знати характеристику основних стратегій боротьби з тероризмом. Усвідомлювати відмінності та спільне у поняттях тероризму і злочинності. Засвоїти мету та завдання позиціонування стратегій боротьби з тероризмом.	Тести, опитування, кейси
3 / 1	10. Теоретичні та правові основи протидії тероризму.	Знати загальнотеоретичні засади дослідження тероризму. запобігання тероризму на міжнародному рівні. Розуміти кримінально-правові засоби протидії тероризму. Вміти протидіяти тероризму за допомогою негласної діяльності органів правопорядку. Засвоїти методику розслідування злочинів терористичного характеру.	Тести, опитування
3 / 2	11. Правові основи побудови державної системи боротьби з тероризмом в Україні.	Знати законодавчі та інші нормативно-правові акти, які будуть визначати доктрину антитерористичної безпеки, стратегію протидії тероризму та слугувати базою для протидії злочинам терористичної спрямованості Розуміти антитерористичні і суміжні акти, що спрямовані на захист інтересів держави, суспільства в цілому та окремих осіб, груп, об’єднань, визначають аналіз загроз терористичної діяльності. Засвоїти нормативно-правові акти СБУ, Національної поліції та інших правоохоронних органів, в яких відображаються тактичні аспекти протидії терористичним актам та іншим злочинам терористичної спрямованості.	Тести, опитування
3 / 2	12.Особливості контррозвідувальної та оперативно-розшукової діяльності СБ України за лінією боротьби з тероризмом.	Знати завдання, права та обов’язки Служби безпеки України. Розуміти засади діяльності Служби безпеки України. Засвоїти основні завдання та повноваження Антитерористичного центру.	Тести, опитування, кейси

Літературні джерела

1. Організаційно-правові основи запобігання тероризму: підручник / Ю.О. Лісіцина, І.Р. Серкевич, Г.ЗЗ. Яремко та ін. / за заг. ред. В.В. Луцика. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 432 с.
2. Туркот В. Тероризм у країнах Близького сходу: причини та особливості ескалації. Молодий вчений. 2020. Вип. 12 (88). С. 226–232.
3. Гбур З. В., Кошова С. П. Нормативно-правові засади боротьби з тероризмом в Україні. Аспекти публічного управління. 2021. № 1, том 9. С. 72–80.
4. Дір І. Ю. Тероризм як загроза для країн Європейського Союзу. Стратегічні напрями зовнішньої політики Європейського Союзу : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, м. Харків, 23 квітня 2021 року / за ред. О. М. Доценко, Л. В. Новікової, А. О. Червяцовой. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 382 с
5. Теорія і практика управління страхом в умовах бойових дій : метод. посібник / Кокун О. М., Мороз В. М., Пішко І. О., Лозінська Н. С. Київ – Одеса : Фенікс, 2022. 88 с.
6. Акустичний терор РФ. URL : <https://maidan.org.ua/2022/07/akustychnyy-teror-rf/>
7. Акустичний терор в контексті російсько-української війни: соціологічний вимір. URL : <https://maidan.org.ua/2024/04/akustychnyy-teror-v-konteksti-rosiysko-ukrainskoi-viynysotsiologichnyy-vymir/>
8. Національна безпека України в умовах воєнного стану: загальна характеристика концепції; міжнародний аспект; нормативне регулювання; судова практика / Укл.: Алієв Р.В., Джус О.А., Копотун І.М., Коропатнік І.М., Микитюк М.А., Павлюк О.О., Петков В.П., Петков С.В., Скриньковський Р.М., Шамрай Б.М., Юрков А.В. Київ : ВД «Професіонал», 2024. 480 с.
9. Тероризм і збройний конфлікт: розмежування правових дефініцій (30.11.2022). URL: <https://justtalk.com.ua/post/terorizm-i-zbrojnikonflikt-rozmezhuвання-pravovih-definitisij>
10. Бабій А. Ю. 2023. «Екстремізм як соціальне явище і правова категорія». Часопис Київського університету права. № 3:296–302. URL: <https://chasprava.com.ua/index.php/journal/article/download/517/492/>
11. Козенко О. О. Наукові підходи до визначення природи тероризму. Інформація і право. 2024. № 4. С. 95-103.
12. Скриньковський Р. М. Правове регулювання протидії використанню інформаційно-комунікаційних технологій у терористичних цілях. Публічне адміністрування та національна безпека. 2024. № 8. С. 47-54.
13. Шевчук Я. В. Превенція радикалізації та насильницького екстремізму як інструмент запобігання тероризму: європейський досвід і шляхи його імплементації в Україні. Право України. 2024. № 12. С. 95-114.
14. Звоздецька О. Правий екстремізм та тероризм як зростаюча загроза європейській безпеці. Медіафорум: аналітика, прогнози, інформаційний менеджмент. 2024. Т. 14. С. 89-105.
15. Скриньковський Р. М. Управління Державної охорони України як суб'єкт боротьби з тероризмом. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія : Юридичні науки. 2025. № 3. С. 53-61.
16. Здоровко С. С. Публічне управління у сфері національної безпеки та протидії міжнародному тероризму в Україні. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2025. № 3.
17. Захарчук Р. М. Історичний розвиток понять "терор" та "акустичний терор": аналіз еволюції термінів і понять, що описують звукові засоби терору у війнах. Європейський правничий часопис. 2025. Вип. 6-7. С. 261-270.

18. Співвідношення понять «держава-агресор» і «сторона міжнародного збройного конфлікту». URL : <https://yur-gazeta.com/publications/practice/mizhnarodne-pravo-investiciyi/spivvidnoshennyaponyat-derzhavaagresor-i-storona-mizhnarodnogo-zbroynogo-konfliktu.html>
19. Тактика терору: як Росія використовує подвійні удари по Україні. URL : <https://suspilne.media/553207-taktika-teroru-ak-rosia-vikoristovue-podvijni-udari-po-ukraini-suspilnepoasnuemo/>
20. Терор чи тероризм: чому важливо визначити, що саме вчиняє Росія в Україні? URL : <https://www.helsinki.org.ua/articles/terror-chy-teroryzm-chomu-vazhlyvo-vyznachyty-shcho-samevchyniaie-rosiia-v-ukraini/>
21. Рада Європи. Ризики відмивання коштів та фінансування тероризму у світі віртуальних активів. 2023. URL: <https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/0350>.
22. Summary report international conference on enhancing security and stability in Central Asia: an integrated approach to counter drugs, organised crime and terrorism organised by: United Nations Office for drug control and crime prevention Organisation for security and cooperation in Europe government of the republic of Uzbekistan 19–20 october 2000 Tashkent, Uzbekistan United Nations Office for Drug Control and Crime Prevention Regional Office for Central Asia, Organization for Security and Cooperation in Europe OSCE Central Asia Liaison Office. URL : https://www.unodc.org/pdf/uzbekistan/tashkent_conference.pdf
23. Tilly Ch. Terror, Terrorism, Terrorists. Sociological Theory. 2004. Vol. 22. № 1. P. 5–1
24. Rohan A. Perera. Declaration on Measures to Eliminate International Terrorism, 1994, and the 1996 Supplementary Declaration thereto. URL: <https://Aegal.un.org/avi/ha/dot/dot.html>
25. Contemporary manifestations of violent right-wing extremism in the EU: An overview of P/CVE practices». 2021. Luxembourg: Publications Office of the European Union. 15 p. URL: https://home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2021/04/ran_adhoc_cont_manif_vrwe_eu_overv_pcve_pract_2021_en.pdf
26. Associated Press. 21.04.2023. Canadian professor convicted in 1980 Paris synagogue bombing. URL: <https://www.courthousenews.com/canadian-professor-convicted-in-1980-paris-synagogue-bombing/>
27. CTED Trends Alert. April, 2020. «Member States Concerned by the Growing and Increasingly Transnational Threat of Extreme Right-wing Terrorism». URL: https://www.un.org/securitycouncil/ctc/sites/www.un.org/securitycouncil.ctc/files/files/documents/2021/Jan/cted_trends_alert_extreme_right-wing_terrorism.pdf
28. Institute for Economics & Peace. 2022. «Global Terrorism Index 2022. Measuring the Impact of Terrorism». URL: <https://www.visionofhumanity.org/wp-content/uploads/2022/03/GTI-2022-web-09062022.pdf>
29. Ravndal, Jacob Aasland, Tandberg, Charlotte, Jupskås, Anders Ravik and Thorstensen, Madeleine. 2022 RTV Trend Report. «Right-Wing Terrorism and Violence in Western Europe, 1990 – 2021». University of Oslo, 2022. URL: https://www.sv.uio.no/c-rex/english/publications/c-rexreports/2022/rtv_trend_report_2022.pdf
30. Byman, Daniel. 2022. «Right-wing extremists: the danger not of bombs but ballots». The Interpreter. 20.09.2022. URL: <https://www.lowyinstitute.org/the-interpreter/right-wing-extremists-danger-notbombs-ballots>
31. Dafinger, Johannes, and Florin, Moritz. 2022. «A Transnational History of Right-Wing Terrorism. Political Violence and the Far Right in Eastern and Western Europe since 1900». Routledge. URL: <https://www.routledge.com/A-Transnational-History-of-Right-Wing-TerrorismPolitical-Violence-and/Dafinger-Florin/p/book/9780367613365>
32. van Dongen, Teun. 2020. «Normalisation, Party Politics and Vigilantism: Why the Next Terrorist Wave will not be Right-Wing Extremist». The International Centre for Counter-Terrorism – The Hague (ICCT) Evolutions in Counter-Terrorism, Vol. 2 (November 2020): 101-120. DOI: 10.19165/2020.5.25

33. Byron Tau. EU Leans Heavily on U.S. Program Tracking Terror Financing. Wall Street Journal. 2020. November 19. Sec. Politics. URL: <https://www.wsj.com/articles/eu-leans-heavily-on-u-s-program-tracking-terror-financing-11605794404>.

34. Communication: Towards better implementation of the EU's anti-money laundering and countering the financing of terrorism framework. URL: https://finance.ec.europa.eu/publications/communication-towards-better-implementation-eus-anti-money-laundering-and-countering-financing_en.

35. European Commission. Anti-Money Laundering and Countering the Financing of Terrorism Authority (AMLA). URL: <https://cdn.lawreportgroup.com/acuris/files/Cybersecurity-New/AML%20AML%20-%20European%20Commission.pdf>

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

ДЛЯ ДИСЦИПЛІН З КІЛЬКІСТЮ ТИЖНЕВИХ ПРИКТИЧНИХ – 1 ГОДИНА

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Тренінги	Самостійна робота	Екзамен
Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих на практичних заняттях (теми 1-12)	20 тестів по 5 балів кожен (теми 1-12)	Оцінка за виконання завдання під час тренінгу	Оцінка за виконання завдання	1.Тестові завдання (10 тестів по 2 бали) – max 20 балів. 2.Теоретичне питання 1 – max 20 балів. Теоретичне питання 2 – max 20 балів. 3.Практичне завдання (1) – max 40 балів.

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом